

Μέλος του

Mountain Partnership

Food & Agriculture Organisation (FAO)
of the United Nations

Αλληλοδιδασκαλίες του Πανεπιστημίου των Ορέων

- 9 Μαΐου 2014
Του Ιδιωτικού Δημοτικού σχολείου Ναυστάθμου Κρήτης, Σούδα Χανίων με το Δημοτικό σχολείο Φρε
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Τομαζινάκης Αριστόκριτος, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Μέρος του θεατρικού έργου του σχολείου για τα 100 χρόνια της Ένωσης της Κρήτης-Ποιήματα Καβάφη, μία εκπαιδευτική ματιά-Παρουσίαση σχολείου & του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος»
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Σταυγιαννουδάκης Νίκος, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Κουρά προβάτου-Ξάσιμο και φυσικές βαφές μαλλιού-Ξενάγηση στο Φρε»
- 11 Απριλίου 2014
Του 2^{ου} Δημοτικού σχολείου Αγ. Νικολάου με το Δημοτικό σχολείο Κρούστα
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Μαρία Στεφανάκη, Διευθύντρια
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Σε ένα χωριό που τα στοιχεία της παράδοσης είναι ακόμη οργανικό μέρος της ζωής των κατοίκων, οι μαθητές του 2ου Δημ. Σχολείου Αγ. Νικολάου θα προσπαθήσουν με τη βοήθεια των μαθητών του Δημ. Σχολείου Κρούστα και ηλικιωμένων ντόπιων»
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Στράτα Μαρία, Διευθύντρια
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Οι μαθητές του Δημ. Σχολείου Κρούστα θα γνωρίσουν στους μαθητές του 2ου Δημ. Σχολείου Αγ. Νικολάου την πλούσια μουσική και χορευτική παράδοση της Ανατολικής Κρήτης που εκφράζεται τοπικά με μεγάλη ποικιλία ήχων, πλούτο μελωδιών»
- 28 Φεβρουαρίου 2014
Του 2^{ου} Γυμνασίου Χανίων με το Γυμνάσιο Βουκολιών
Υπεύθυνος ομάδας: κ Α. Αθανασάκης, Διευθυντής
Θέματα Αλληλοδιδασκαλίας: «Βενετσιάνικα μνημεία της παλαιάς πόλης των Χανίων». «Μαθήματα κινηματογράφου». «Ευρωπαϊκά μονοπάτια Ε4».
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Γ. Αλυγίζος, Διευθυντής
Θέματα Αλληλοδιδασκαλίας: «Οικοτουρισμός». «Αμπελο-οινο-φιλοσοφίες»

- 13 Δεκεμβρίου 2013
Του 9^{ου} Δημοτικού σχολείου Ρεθύμνου με το Δημοτικό σχολείο Ασκύφου
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Κ. Παπαδομανωλάκης, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Το ταξίδι του Μικρού Πρίγκιπα στην γειτονιά του Ήλιου»
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Αντ. Μακρής, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Η φροντίδα του αλόγου»
- 1 Νοεμβρίου 2013
Του 1^{ου} Δημοτικού σχολείου Κρουσώνα με το 1^ο Δημοτικό σχολείο Βουτών
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Δ. Μερωνιανάκης
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας : «Στιγμές από την κτηνοτροφική ζωή – κτηνοτροφικά προϊόντα»
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Ελ. Μαραγκάκη, Διευθύντρια
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Αμπέλι»
- 31 Μαΐου 2013
Του Σχολείου Ευρωπαϊκής παιδείας Ηρακλείου με το Δημοτικό Σχολείο Γέργερης -
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Θ. Δαμιανάκης, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Η φροντίδα της ελιάς και η παραγωγή λαδιού»
Υπεύθυνοι ομάδας: κ. Κ. Μπατάλα Διευθύντρια και κ. Αμαλία Φιλιπτάκη Εκπαιδευτικός
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Αντιρατσιστική εκπαίδευση»
- 17 Μαΐου 2013
Του Δημοτικού σχολείου Γωνιάς με το 16ο Δημοτικό σχολείο Ρεθύμνου
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Πέτρος Σκούλικος, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Γνωρίζω την πόλη μου – μνημεία της πόλης του Ρεθύμνου. Υγιεινή παραδοσιακή κρητική διατροφή – συνταγές - μαντινάδες»
Υπεύθυνοι ομάδας: κ. Δ. Γεράσης, Διευθυντής και κ. Ελένη Μιχαήλ, Εκπαιδευτικός
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Οι φίλοι μας τα βότανα και η σοφία της φύσης»
- 3 Απριλίου 2013
Του Δημοτικού σχολείου Ρουσοσπιτίου με το Δημοτικό σχολείο Πλατάνου
Υπεύθυνος ομάδας Δημοτικού σχολείου: κ. Αριστείδης Σταυρακάκης, Διευθυντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Στιγμές από την κτηνοτροφική ζωή»
Υπεύθυνος ομάδας: κ. Μένη Εμμανουηλίδου, Διευθύντρια
Θέματα Αλληλοδιδασκαλίας: «Υφαντική τέχνη» & «Καλλιέργεια πατάτας»
- 7 Μαρτίου 2013
Του 2ου Δημοτικού σχολείου Μουρνιών με το Δημοτικό Σχολείο Κατωχωρίου
Υπεύθυνος ομάδος 2ου Δημοτικού Σχολείου Μουρνιών: Διευθυντής κ. Ε. Κατάκης και δάσκαλος κ. Δ. Μελεμένης
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Υγιεινή διατροφή, υπόθεση... Αβοκάντο»
Υπεύθυνος ομάδας Δημοτικού σχολείου Κατωχωρίου: Διευθύντρια κυρία Β. Χαραλαμπίδου
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: «Αναπαράσταση τρύγου και παραγωγή τσικουδιάς»
- 1 Φεβρουαρίου 2013
Του 2ου Γυμνασίου Σητείας με το Γυμνάσιο Χανδρά

Υπεύθυνος ομάδος 2ου Δημοτικού Σχολείου Σητείας: Δ/ντης κ. Ν. Τσαντάκης
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας Ανακύκλωση
Υπεύθυνος ομάδος Γυμνασίου Χανδρά: Ι. Χατζάκης, Δ/ντης
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: Παραγωγή σαπουνιού από ελαιόλαδο και διαχείριση κυλικείου από τους μαθητές

- 16 Μαΐου 2012
Του 3ου Δημοτικού Σχολείου Αγίου Νικολάου και του Δημοτικού Σχολείου Κρούστα με το Δημοτικό Σχολείο Κριτσά
Υπεύθυνος ομάδος 3ου Δημοτικού Σχολείου Αγίου Νικολάου: κ. Κων/νος Καλύβας, Δ/ντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: Σχολικές Δράσεις και Αποδράσεις
Υπεύθυνος ομάδος Δημοτικού Σχολείου Κρούστα :κ. Μιχ. Σαράντης, Δ/ντής
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: Στοματική Υγιεινή
Υπεύθυνος ομάδος Δημοτικού Σχολείου Κριτσά: κ. Ζερβάκη Μαρία , Δ/ντρια
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: Μεσογειακή Διατροφή
- 30 Μαρτίου 2012
Του Πειραματικού Γυμνασίου Ηρακλείου με το Γυμνάσιο Θραψανού Πεδιάδος
Υπεύθυνος ομάδος Πειραματικού Γυμνασίου Ηρακλείου : κ. Ε. Σπηλιωτάκης - Γυμνασιάρχης Πειραματικού Ηρακλείου
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: Οι Νέοι και η Ποίηση. Οδυσσέας Ελύτης και ποιητές που ζουν στο Ηράκλειο Κρήτης
Υπεύθυνος ομάδος Γυμνασίου Θραψανού : κ. Μαρία Κωστάκη, Διευθύντρια Γυμνασίου Θραψανού
Θέμα Αλληλοδιδασκαλίας: Θραψανιώτες - Αγγειοπλάστες. Η παράδοσή μας
- 24 Φεβρουαρίου 2012
Το 3ο Δημοτικό σχολείο Ιεράπετρας στο Δημοτικό σχολείο Καλαυμάκας
Υπεύθυνος ομάδος 3ου Δημοτικού Σχολείου Ιεράπετρας : κ. Ζωή Παπαδημητρούλη, Δασκάλα, κ. Βασίλειος Καριώτης, Διδάσκαλος
Θέμα: Ζώντας στην Ιεράπετρα
Υπεύθυνος ομάδος Δημοτικού Σχολείου Καλαμαύκας Ιεράπετρας : Δ/ντης κ. Δημήτριος Γκαντάκης
Θέμα: Αποκριάτικα Ήθη και Έθιμα του Χωριού μας.
Εισήγηση από τον κ. Δημήτρη Καραγιώργο Επ. Καθ. Δημοτικής Τα πλεονεκτήματα της Αλληλοδιδασκαλίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
- 5 Νοεμβρίου 2011
Αλληλοδιδασκαλία Δημ. Σχ. Σφακοπηγάδι και 2ου Δημ. Σχ. Χανίων
Υπεύθυνος ομάδος 2ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων : Υποδ/ντρια κα Μαρία Μαδεράκη
Η διαφορά αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου των παιδιών της πόλεως και των παιδιών του χωριού
Υπεύθυνος ομάδος Δημοτικού Σχολείου Σφακοπηγίδιου : Δ/ντης κ. Ελευθέριος Κουμής
Διαφορές και ομοιότητες ολιγοθέσιου και πολυθέσιου σχολείου.
Εισήγηση από την κα Ειρήνη Νταγαδάκη: Που προτιμώ να ζω, στην πόλη ή στο χωριό; Γιατί;

- 7 Μαΐου 2011
Αλληλοδιδασκαλία: Επίσκεψη του 14ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων, με υπεύθυνη την Διευθύντρια του σχολείου Π. Δούμου, επισκέφθηκε το Δημοτικό Σχολείο Ροδοβανίου με υπεύθυνο τον κ. Κων/νο Καλυβά και Συντονίστρια την κ. Στέλλα Λειβαδιωτάκη, σχολική σύμβουλο Α περιφέρειας Κρήτης.
- 5 Μαΐου 2011
Ο Serge Latouche (Σερζ Λατούζ) πραγματοποίησε διάλεξη την Πέμπτη 5 Μαΐου 2011 στις 18:15 μ.μ. με θέμα την «Απο-ανάπτυξη/ Απο-μεγέθυνση ως ένα Τοπικό Σχέδιο», στην Αίθουσα Ανδρόγεω του Δήμου Ηρακλείου, «Απο-ανάπτυξη / Απο-μεγέθυνση ως ένα Τοπικό Σχέδιο» Serge Latouche (Σερζ Λατούζ) Ομότιμος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Paris-Sud (Ορσέ) (Γάλλος οικονομολόγος από τους κορυφαίους ευρωπαϊούς κριτικούς της οικονομικής ανάπτυξης και του καταναλωτισμού) Περίληψη της ομιλίας Η απο-ανάπτυξη/ απο-μεγέθυνση φαίνεται να δίνει νέα ζωή στο παλιό σύνθημα των οικολόγων «Σκέψου παγκόσμια, δράσε τοπικά». Ενώ η ουτοπία της απο-ανάπτυξης / απο-μεγέθυνσης προϋποθέτει σκέψη σε παγκόσμιο επίπεδο, η υλοποίησή της ξεκινά τοπικά. Όσον αφορά το τοπικό σχέδιο της απο-ανάπτυξης / απο-μεγέθυνσης υπάρχουν δύο αλληλένδετες όψεις: η πολιτική καινοτομία και η οικονομική αυτονομία. Από την άποψη αυτή, το τοπικό δεν είναι ένας κλειστός μικρόκοσμος, αλλά ένας κόμπος σε ένα δίκτυο ενάρετων και αλληλένδετα εγκάρσιων σχέσεων, προκειμένου να πειραματιστούν πρακτικές, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν τη &δημοκρατία (συμπεριλαμβανομένων των συμμετοχικών προϋπολογισμών) και επιτρέποντας να αντισταθούν στην κυριαρχία του νέο-φιλελευθερισμού. Σημείωση 1) Ο Σερζ Λατούς δίνει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να οικοδομηθεί μια κοινωνία: επανεξέταση, επανασχεδιασμός, αναδιάρθρωση, αναδιανομή, επιστροφή της παραγωγής στον τόπο όπου καταναλώνονται τα προϊόντα, περιορισμός, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση. 2) Τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν διοργανωθεί πολυάριθμες διεθνείς διασκέψεις με αντικείμενο την απο-ανάπτυξη/ απο-μεγέθυνση, όπως στη Βαρκελώνη (Μάρτιος 2010), πρόσφατα στο Βανκούβερ και στο Leeds.
- 8 Απριλίου 2011
Αλληλοδιδασκαλία Δημ. Σχ. Φουρφουρά και 7 ου Δημ. Σχ. Ηρακλείου.
Το 7ο Δημοτικό σχολείο, με υπεύθυνο τον Διευθυντή του σχολείου κ. Κωνσταντίνο Λαγουδιανάκη, επισκέφθηκε το Δημοτικό Σχολείο Φουρφουρά, όπου παρουσίασε σε θεατρική μορφή το θέμα «Από το 2ο Χριστιανικό Παρθεναγωγείο στο 7ο Δημοτικό Σχολείο – Έλλη Αλεξίου». Αντιστοίχως το Δημοτικό Σχολείο Φουρφουρά, με υπεύθυνο τον Διευθυντή του σχολείου κ. Ά. Πασιά, όπου τα παιδιά του υποδέχτηκαν τους συμμαθητές τους με σειρά εκδηλώσεων: -Σύντομη παρουσίαση των χωριών του Αμαρίου από τα οποία έρχονται οι μαθητές του σχολείου.
-Παρουσίαση χορευτικού από τους μαθητές
-Ξενάγηση στο χωριό του Φουρφουρά και στα ιστορικά του σημεία.
-Παρουσίαση κουκλοθέατρου.
-Ομαδική ζωγραφιά των δύο σχολείων με θέμα την αδελφοποίηση χωριού και πόλης.
-Φύτεμα λαχανικών στον ανθόκηπο.

-Ομαδική εκπομπή στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό κανάλι του σχολείου Φουρφουράς.tv.

- 3 Μαρτίου 2011
Συνάντηση στην Πρυτανεία Ρεθύμνου για τον προγραμματισμό των Εκπαιδευτικών Δράσεων
Την Πέμπτη 3 Μαρτίου και ώρα 9:00 π.μ. πραγματοποιήθηκε συνάντηση στην Πρυτανεία Ρεθύμνου του Πανεπιστημίου Κρήτης με καθηγητές Κοινωνικών Επιστημών και Επιστήμων Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης, με σκοπό των προγραμματισμό των Εκπαιδευτικών Δράσεων.
- 7 Φεβρουαρίου 2011 Πέραμα Μυλοποτάμου Ρεθύμνου Παιδαγωγική παρέμβαση Επιμορφωτικές συναντήσεις στο Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών των εκπαιδευτικών της τρίτης περιφέρειας (περιοχή του ευρύτερου Μυλοποτάμου) 2ο Δημοτικό σχολείο Περάματος Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών στο 9ο Δημοτικό σχολείο Ρεθύμνου Επιμορφωτικές συναντήσεις στο Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών των εκπαιδευτικών της τρίτης περιφέρειας (περιοχή του ευρύτερου Μυλοποτάμου), με συντονιστή τον Επικ. Καθ. Κων/νος Καρράς, Πανεπιστήμιο Κρήτης Θέμα: Βιωματική Προσέγγιση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αμαλία Φιλιππάκη, Υποδιευθύντρια Ευρωπαϊκού σχολείου Ηρακλείου Παιδαγωγική Παρέμβαση (Δραστηριότητες και μικρά projects) στα πλαίσια του μαθήματος Φυσικών Επιστημών στην ενότητα του ήχου Υπ. Διδάκτορας Νεκτάριος Τσαγλιώτης, MPhil, Πανεπιστήμιο Κρήτης Ιπποκράτης Βοζογλάνης, Δάσκαλος 2ου Δημοτικού σχολείου

- 22 Οκτωβρίου 2010 Στο πλαίσιο της 65ης συνόδου των Πρυτάνεων, που πραγματοποιήθηκε στο Ρέθυμνο, το Πανεπιστήμιο των Ορέων οργάνωσε εκπαιδευτική παρέμβαση «αλληλοδιδασκαλίας μαθητών, μεταξύ σχολείων των πόλεων και της περιφέρειας», που πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στο Γυμνάσιο της Κράνας την Παρασκευή στις 22 Οκτωβρίου 2010. Το εξαιρετικά επιτυχημένο πρόγραμμα του ΠΟ συντόνισαν, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης καθηγητής Ιωάννης Παλλήκαρης, ο Κοσμήτορας Επιστημών Πολίτης του Πανεπιστημίου Κρήτης κύριος Παναγιώτης Μιχαηλίδης, ο Περιφερειακός Διευθυντής Α/μιας και Β/μιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου κύριος Απόστολος Κλινάκης, η Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου κυρία Μαρία Τζενάκη, ο Διευθυντής 7ου ΓΕΛ Ηρακλείου Ζαχαρίας Σφακιωτάκης με τους συνεργάτες καθηγητές, κυρία Σμαρώ Ντάκου, κυρία Μαρία Σχοιναράκη και ο κύριος Δημήτριος Σακελλάρης, η διεύθυνση του Γυμνασίου Κράνας και ο παπάς Ανδρέας Κόκκινος. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Γυμνάσιο της Κράνας, μεταξύ μαθητών του Γυμνασίου Κράνας, με μαθητές του 7ου ΓΕΛ Ηρακλείου. Το μάθημα παρακολούθησαν οι Πρυτάνεις και οι Αντιπρυτάνεις της χώρας, καθώς και οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι και πλήθος ντόπιων κατοίκων. Ο Δήμαρχος της περιοχής κύριος Δημήτριος Κόκκινος, ο Παπάς ενορίας Λειβαδίων Ανδρέας Κόκκινος, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κράνας, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λειβαδίων, ο Λαογραφικός Σύλλογος Λάζαρος και Μανώλης Χνάρης, ο Παπάς ενορίας Κράνας Βασίλειος Μανιάς, διοργάνωσαν παράλληλες εκδηλώσεις, γεμάτες αγάπη, κρητική φιλοξενία και Μυλοποταμίτικη παράδοση, στο προαύλιο του σχολείου. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κράνας είχε στήσει παραδοσιακό καζάνι, όπου οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν την τυροκόμηση της μυζήθρας, καθώς και την παρασκευή ρακής από ρακοκάζανο. Όλοι οι καλεσμένοι γεύτηκαν ζεστή μυζήθρα και ρακή, το τυρί Κράνας και εκλεκτά εδέσματα που είχαν ετοιμάσει με μεράκι οι γυναίκες της περιοχής. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κράνας, στο πλαίσιο της καλής φιλοξενίας, κύριο χαρακτηριστικό της περιοχής, έδωσε παραδοσιακά προϊόντα, βότανα, ρακή, κρασί και ένα παραδοσιακό μαχαίρι σε κάθε επισκέπτη. Μεγάλη συμμετοχή και ενδιαφέρον υπήρξε από κατοίκους της περιοχής για τη γέφυρα επικοινωνίας που πραγματοποιήθηκε και εποικοδομητικές ήταν οι συζητήσεις που έγιναν για τη συνέχεια αυτής της τόσο σημαντικής για όλους προσπάθειας. Την εκδήλωση έκλεισαν τα παιδιά της Κράνας, ντυμένα με παραδοσιακές στολές, τα οποία χόρεψαν και τραγούδησαν κρητικούς και παραδοσιακούς χορούς παρέα με τους Πρυτάνεις και Αντιπρυτάνεις της χώρας και έστρωσαν τραπέζι με άφθονο κρέας κρασί και μέλι.

- 20 Μαρτίου 2010
Θεατρική Ομάδα των φοιτητών του Πανεπιστημίου Κρήτης, το Πανεπιστήμιο των Ορέων και ο Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου, παρουσίασαν τη θεατρική παράσταση «Μικρός Πρίγκιπας», του Αντουάν Ντε Σαιντ Εξπερύ, το Σάββατο 20 Μαρτίου 2010 και ώρα 19.00μμ στην αίθουσα «Αντώνιος Βορεάδης» στο Τζερμιιάδω Λασιθίου
- 2 Φεβρουαρίου 2010
Διάλεξη Καθ. Γ. Παυλίδη, Ανώγεια
Ο Καθηγητής Μαθησιακών Δυσκολιών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας κύριος Γεωργίου Θ. Παυλίδη πραγματοποίησε διάλεξη με θέμα «Δυσλεξία – θείο δώρο, μαθησιακές δυσκολίες, διάσπαση προσοχής» την Τρίτη 2 Φεβρουαρίου 2010 και ώρα 17:00 στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου Ανωγείων, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο των Ορέων, τον Δήμο Ανωγείων, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ανωγείων και τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού και Γυμνασίου και τους Συλλόγους Διδασκόντων.
- 10 Νοεμβρίου 2009
Εκπαιδευτικές Παιδαγωγικές Παρεμβάσεις στο Γυμνάσιο Κράνας από τον Κ. Καρρά, διδάσκοντα Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης Στο πλαίσιο των δράσεων του Πανεπιστημίου των Ορέων στην ευρύτερη περιοχή του Μυλοποτάμου, παραθέτω κάποιες παρατηρήσεις-επισημάνσεις που σχετίζονται με την παρουσία μου στο Γυμνάσιο της Κράνας στις 10 Νοεμβρίου 2009 και την παιδαγωγική αξιολόγηση των δράσεων που έλαβαν χώρα την ημέρα αυτή. Σε ό,τι αφορά τη γενική εικόνα της συνάντησης μπορεί κανείς να επισημάνει αρκετά ζητήματα που σχετίζονται τόσο με την υποδοχή εκπαιδευτικών και μαθητών, όσο και με την ίδια τη διδακτική-παιδαγωγική διαδικασία. Συγκεκριμένα:
Εκπαιδευτικοί και μαθητές από το Γυμνάσιο της Κράνας υποδέχτηκαν με ενδιαφέρον τους μαθητές από τα σχολεία του Ηρακλείου, μολονότι αυτή συνοδεύτηκε και από κάποια ερωτηματικά 'καχυποψίας', από την πλευρά των μαθητών της Κράνας, τα οποία θεωρούμε όμως δικαιολογημένα, διότι ταυτόχρονα εντοπιζόνταν πολλαπλές παρεμβάσεις στις οποίες μάλιστα δεν φαίνεται να είχαν εμπλακεί άμεσα οι ίδιοι. Η πρώτη φάση της συνάντησής μας (πριν έρθουν τα παιδιά από τα δύο σχολεία από το Ηράκλειο κύλησε ομαλά, χωρίς κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα). Μάλιστα η πλειοψηφία των παιδιών έδειχνε ενδιαφέρον με εξαίρεση μια ομάδα αγοριών (5) που φάνηκαν επηρεασμένοι από έναν συμμαθητή τους και λειτουργούσαν ως 'περιθωριοποιημένη ομάδα'. Τα υπόλοιπα παιδιά, συμμετείχαν άλλα λιγότερο και άλλα περισσότερο, είτε παρεμβαίνοντας στην εκπαιδευτική διαδικασία, άλλοτε ζητώντας το λόγο, άλλοτε με το δικό τους τρόπο. Πάντως το κλίμα ήταν γενικότερα ευχάριστο και η παρέμβαση του κ. Βάκη (για τις επιπτώσεις της κινητής τηλεφωνίας) φάνηκε να ήταν κατανοητή από τα παιδιά και να τα ενδιαφέρει. Οι εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν και εκείνοι την παραπάνω ομιλία/παρέμβαση, ίσως αρχικά φάνηκαν λίγο επιφυλακτικοί σε σχέση με την ίδια την παρέμβαση. Κατά την προσέλευσή μου στο σχολείο (ώρα μαθήματος), δύο μαθητές, ο ένας εκ των οποίων μοιάζει να ηγείται της ομάδας που προαναφέρθηκε, έκαναν βόλτες στον προαύλιο χώρο, χωρίς όμως να εντοπιστεί κάτι το αξιοσημείωτο στη συμπεριφορά τους. Ενδιαφέρουσα και θετική ήταν η διαδικασία κατά την οποία άρχισαν να φτάνουν στο Γυμνάσιο τα παιδιά από τα άλλα δύο σχολεία: οι ντόπιοι μαθητές έτρεξαν να τους προϋπαντήσουν και να τους βοηθήσουν στη

μεταφορά των υλικών, στάση που αναδεικνύει τα θετικά και φιλόξενα συναισθήματα που αναδείχτηκαν ανάμεσα στις ομάδες αυτές των συνομηλίκων. Στο σημείο αυτό φάνηκε για λίγο ότι θα μπορούσαν να βρεθούν κοινά σημεία και να αναπτυχθούν «φιλίες» ανάμεσα στα παιδιά της Κράνας και του Ηρακλείου. Καθώς το πρόγραμμα προχωρούσε, και ενώ τα παιδιά από τα σχολεία του Ηρακλείου είχαν ήδη αρχίσει τις παρουσιάσεις τους (καλές δουλειές, με φροντίδα και κέφι), τα πιο 'δύσκολα' παιδιά του γυμνασίου της Κράνας αποστασιοποιήθηκαν (άρχισαν να μιλούν μεταξύ τους και να βγαίνουν πιο συχνά από την αίθουσα διδασκαλίας σε ομάδες των τριών και τεσσάρων ατόμων). Σημαντικός υπήρξε ο ρόλος της διευθύντριας η οποία με αδιάκοπη συζήτηση προσπαθούσε να κρατήσει τις ισορροπίες και τα κατάφερε ως ένα σημείο. Παρά το γεγονός αυτό η ατμόσφαιρα εξακολουθούσε να είναι καλή και ενθουσιώδης, όμως αυτή διατηρήθηκε κυρίως διότι καταβλήθηκε προσπάθεια από τα παιδιά του Ηρακλείου και από λίγα παιδιά του Γυμνασίου της Κράνας και μάλιστα από τα κορίτσια. Η αποστασιοποίηση των παιδιών της Κράνας οφείλεται κυρίως στο γεγονός πως ενώ το σχολείο της Κράνας τη συγκεκριμένα ημέρα ήταν το επίκεντρο του ενδιαφέροντος και των παρεμβάσεων, όλα τα χειροκροτήματα, εκτός από αυτά που απευθύνονταν στους ομιλητές, αφορούσαν τα παιδιά από τα σχολεία του Ηρακλείου. Ωστόσο, το ενδιαφέρον και των παιδιών της Κράνας επανήλθε όταν ανέλαβε τη διεξαγωγή πειραμάτων ο κ. Μ. Τσίγκρης, τα οποία ήταν πολύ ενδιαφέροντα και αφορούσαν όλους τους μαθητές. Τότε εντοπίστηκε και ο ενθουσιασμός των μαθητών του γυμνασίου Κράνας με συνέπεια να αναβαθμιστεί άμεσα και η συμμετοχή τους. Το ενδιαφέρον διήρκεσε ακόμη και μετά το τέλος της παρουσίασης, κατά το διάλειμμα, όπου τα παιδιά βρίσκονταν συνεχώς γύρω από τα πειράματα, θέλοντας να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο λειτουργίας τους, ώστε να μεταφέρουν αργότερα την εμπειρία στους γονείς τους και ιδιαίτερα στη μητέρα τους. Η παραμονή μου στην Κράνα κατά την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων μου δίνει σε μια πρώτη φάση την ευκαιρία να καταθέσω ορισμένες προτάσεις οι οποίες θα χρειαστεί να εμπλουτιστούν και να επαναπροσδιοριστούν στο πλαίσιο και άλλων επισκέψεων-παρεμβάσεων και επαφών. Προς αυτή την κατεύθυνση μπορούν να τονιστούν τα παρακάτω: Θεωρούμε ότι τα παιδιά του Γυμνασίου της Κράνας θα έδειχναν μεγαλύτερο ενδιαφέρον κατά την διδακτική διαδικασία εάν είχαν δουλέψει και εκείνα με τη σειρά τους στο ίδιο αντικείμενο (μέσα από τις ενότητες των βιβλίων τους) και αν είχαν να παρουσιάσουν κάτι, όπως έκαναν τα παιδιά από το Ηράκλειο. Τα παιδιά του Ηρακλείου με την παρουσία τους χειροκροτήθηκαν/ αναδείχθηκαν, ενώ τα παιδιά της Κράνας φάνηκε να έπονται. Επομένως είναι φυσικό να αισθάνθηκαν διαφορετικά από τα παιδιά του Ηρακλείου, διότι θα μπορούσε να είχε δοθεί η ευκαιρία και σε αυτά να παρουσιάσουν αντίστοιχες ενδιαφέρουσες δράσεις στο πλαίσιο του μαθήματος μαζί με τα παιδιά από το Ηράκλειο. Επειδή πάντως το πρόγραμμα ήταν πολυσιδές ίσως χρειαζόταν ευρύτερο συντονιστικό/οργανωτικό πλαίσιο ώστε να μην υλοποιούνταν πολλά πράγματα ταυτόχρονα (υπήρξε η ταυτόχρονη παρουσία παιδιών από την Κράνα και παιδιών από το Ηράκλειο, δασκάλων, συμβούλων, γιατρών, πολιτικών με πολλαπλές και ταυτόχρονες παρεμβάσεις). Η διάρκεια της παρέμβασης νομίζουμε πως κούρασε τα παιδιά και σε κάποιες φάσεις τους δημιούργησε σύγχυση. Ο λόγος ήταν ότι οι στόχοι ήταν πολλοί και οι δράσεις πολλές και ταυτόχρονες. Γι αυτό μια τέτοια παρέμβαση θα απέδιδε περισσότερο και θα είναι αποτελεσματικότερη εφόσον είναι στοχευμένη, αμφίδρομη και συντομότερη και οργανωμένη σε 'συνέχειες'. Στο πλαίσιο αυτό επίσης εντοπίζεται η ανάγκη δημιουργίας μηχανισμών ενεργοποίησης της τοπικής κοινωνίας (έμφαση στον ελεύθερο χρόνο των μητέρων και των παιδιών και

επαφή/σύνδεσή τους με τα αστικά κέντρα, με το Πανεπιστήμιο, κ.λπ.). Θεωρούμα ακόμη ότι ιδιαίτερη έμφαση χρειάζεται να δοθεί σε ζητήματα που θα είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για τους ίδιους τους μαθητές, τους γονείς τους και τους εκπαιδευτικούς τους, διότι αυτό θα εξασφαλίζει και την ενεργό συμμετοχή τους π.χ.

- Πιλοτικός σχεδιασμός προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Πιλοτικός σχεδιασμός προγράμματος αγωγής υγείας
- Δημιουργία 'δικτύου' συνεργασίας με παιδιά από άλλες περιοχές σε διάφορες κοινές εκπαιδευτικές δράσεις: τέχνη, μουσική-χορό, θέατρο, λαϊκή παράδοση/ πολιτισμός
- Οργάνωση 'πολιτιστικών διαδρομών και δράσεων' από κοινού με παιδιά άλλων αστικών σχολείων
- Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων σε εκπαιδευτικούς
- Υποβοήθηση για λειτουργία 'Σχολών Γονέων' με πολιτιστικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα
- Επαφή φοιτητών/φοιτητριών του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο: της σχολικής πρακτικής τους, των Εργαστηρίων των Τμημάτων τους, της εκπόνησης σεμιναριακών και πτυχιακών εργασιών (στοχευμένων ερευνητικά).

Συνοπτικά, θα μπορούσε κανείς να προτείνει ένα τρίπτυχο δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης, όπως καταγράφεται σχηματικά παρακάτω: Παρεμβάσεις προς Μαθητές Ανταλλαγές εκπαιδευτικών επισκέψεων Παιδαγωγικές παρεμβάσεις από το πανεπιστήμιο Οργάνωση δραστηριοτήτων (αθλητικών, θεατρικών, μουσικών, εκθέσεων, κ.ά.) Διοργάνωση εξωσχολικών πολιτιστικών εκδηλώσεων και επισκέψεων Γονείς Ομιλίες από ειδικούς επιστήμονες για θέματα που τους αφορούν (εκπαιδευτικά και μη) Κοινές συναντήσεις με εκπαιδευτικούς Δραστηριοποίηση συλλόγων που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα και τις δραστηριότητές τους (με συμμετοχή του σχολείου) Συναντήσεις με γονείς (ανοικτές συζητήσεις για τα θέματα που τους απασχολούν) Εκπαιδευτικούς Επιμορφωτικά σεμινάρια και συναντήσεις Υλικοτεχνική υποστήριξη των σχολείων Συμβουλευτική υποστήριξη από ειδικούς επιστήμονες (για θέματα που αφορούν τη διαχείριση της τάξης) Τέλος, σημειώνουμε ότι οι παρεμβάσεις θα ήταν καλύτερο να ξεκινήσουν από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και να γενικευτούν στις υπόλοιπες βαθμίδες ώστε να είναι αποτελεσματικές, να έχουν συνέχεια και διάρκεια.